

Kanári madarak szállítása Pozsonyba 1655-ben. Az országgyűlések idején — amint tudjuk — tömérdek külföldi kereskedő kereste fel áruival az országgyűlés helyét. S a meddig a tanácskozások tartottak, a vásár is vigan folyt. Ugylátszik, a vásárlási kedv ilyenkor elég nagy volt, mert még kanári madarakat is hoztak eladásra. Így 1655. január 13.-án Hölzl János nürnbergi kereskedő kap útlevelet, hogy az „udvartartásra“ 150 kanári madarat szállítson Pozsonyba.

(Köz. pénz. levélt. Hungr. 14534.)

Kísérlet a Vág folyó hajózhatóvá tételére 1713-ban. A bécsi udvari kamara és a haditanács Rózsahegyén fűrészmalomokat és hajóépítő műhelyeket rendeztettek be, hogy a katonaság élelmézésére elegendő hajó álljon rendelkezésükre. A fűrészelő és hajóépítő mestereket a gmundeni sókamara területéről és Felső-Ausztriából vitették Rózsahegyre. E hajóépítő telepnek az élén bizonyos Neffzer Konrád állott. Tömérdek jelentésből ügyes és buzgó embernek látszik. Mivel a Felső-Vágon a hajózás nagy nehézségekkel járt, Neffzer arra kérte az udvari kamarát, bocsátana rendelkezésére 350 munkást, hogy a Vágot Rózsahegy től Budetin-ig hajózhatóvá tegye. Az udvari kamara bizott Neffzer ügyességében, s helyeselte az ő terveit. Mivel azonban az ingyen munkások odarendeléséhez a magyar kancellária rendeletére volt szükség, az udvari kamara átírt a kancelláriához, s melegen ajánlotta Neffzer terveit. A magyar kancellária 1713. decz. 2-án felelt az udvari Kamarának. A Felső-Vág — írja — roppant sebes, ragadó, sziklával telt folyó, a melyen alig lehet szó hajózásról. Századok óta csakis szálokkal járnak itt. Ha a folyót hajózhatóvá akarják tenni, a mederben levő sziklákat el kell távolítani, ez a munka pedig ezrekbe kerül, s kérdés lesz-e eredménye. Ugyanis századok hosszú tapasztalata bizonyítja, hogy itt csak szálokkal lehet járnai. Ha a hajózás lehetséges volna, annyi idő alatt bizonyára akad ember, aki kísérletet tesz a hajózással. De ha Neffzernek komoly tervei vannak, nyujtsa be azokat, hogy a kancellária is megismerje. Úgy látszik, Neffzer hamarosan eleget tett a kancellária kívánságának, mert 1714-ben már erősen dolgoznak a vág hajózhatóvá tételén. A munkát Neffzer vezette. Egyelőre csak arról volt szó, hogy Rózsahegy és Zsolna között a hajózást lehetővé tegyék. Az érdekelt megyék munkások adásával és 540 frt-nyi pénzsegélyvel támogatták a szabályozást. A munka — amint Neffzer írja — sok helyen életveszedelemmel járt, s mindenütt sok munkát és kitartást kívánt. („Bei vorgehabter Einrichtung dieses so schweren und förderist wegen so haufigen hohen Steinklippen und Felsen fast desperat angeschinenen Werks besonders grosse Mühe Arbeit und Strapazen nicht ohne Leib und Lebensgefahr ausgestanden“) A munka 1714-től fogva 1715 szeptemberig tartott. Ez idő alatt Neffzer folyton a vizen élt, s még konyháját is ott rendezte be. S annyira lelkesedett terve fölött, hogy a munkákra a magából is mintegy 700 frt-ot költött. Egyébként a készpénzkiadás mintegy 3117 frt-ra rúgott. Ezzel

szemben az új hajózási út jelentékeny haszonnal kecsegtetett, mivel Szilézia részére a sőt ezentúl hajókon szállíthatták Zsolnáig. Maga Neffzer évi 6000 fortra teszi ama összeget, amit az állam az új hajózási úton csupán a sószállításnál megtakaríthat.

(Köz. pénz. levélt. Hungarica 14808 és 14318. fasc.)

Dr. Takáts Sándor.

Görög kereskedők Kassán. A 17-ik század közepén görög és örmény nemzetiségű kereskedők mind nagyobb számmal jelennek meg városainkban. Erről szól Kassa város 1663-ik évbéli jegyzőkönyve, a melyben április hó 26-áról a következő feljegyzést találjuk: „Az görögöket behívatta az nemes tanács, mivel úgy hallatik, hogy ők itt az hostáton batykót tartanának s praedicatiókat is tartanának; azért meghadta az nemes tanács, hogy azon batykót mindgyárt elküldjék s magok is az sokadalom után mindgyárt elmenjenek, mert itt lakni csak nem engedi őket az nemes tanács.“ Ez a rendszabály világot vet Kassa város tanácsának felekezeti türelmetlenségére is, — a b a t y k ó ugyanis papot jelent.

Kemény Lajos.

Szamarbehozatal 1542-ben. A török ellen viselt háborukban a szamar igen használható teherhordó állatnak bizonyult. Ezért I. Ferdinand nagyobb számmal hozatta e derék állatokat Olaszországból és déli Franciaországból. 1542. február 21-én is elrendelte, hogy sok szamarat hozzanak, de ne Nápolyból, hanem Leon-ból.

(Köz. pénz. levélt. Österr. Denkbuch 53. kötet.)

Regstrom a barom- és juhvételről Kassa város számára a mészárszékre az 1617. szept.-decz. évnegyedről.¹⁾

I. A barom vétele.

Vettek barmot (tehenet és ökröt): Radácson (10 darabot), Kendiben (4 darabot); Ungvári sokadalomban (48), Nagy-Mihály (31), szécsi sokadalomban (21). Továbbá Gönczön, Budaméren, Bajkóczon, Tehányban, Széplakon; ujfalusi és rozgonyi embertől, egy oroszától.

Szept.-decz. negyedévben összesen 483 barmot 4536 frton és 97 pénzen. A barmok egyike döggel halt meg, melyet 8 frton vettek. Egy-egy barom átlag 9 frt 39 krba került.

Az ökör ára 6 f. 60 krtól 14 f. 36 krig változott.

A meddő tehen ár 5—6 frt volt.

Juhot vettek összesen 452 darabot 389 frt 19 pénzen. Ketteje meghalt. Egy-egy darab ára 55 denártól 1 frt 18 denárig változott. 78 db. öreg juh 55 f. 96 d.

¹⁾ A mészárszék tartása, baromvágás Kassa szab. k. város jogai közé tartozott, épen úgy, mint pl. az italmérés. A húst aztán kiadták a mészárosoknak, kik bizonyos nyereséggel árulták.